

MATERIÁL č. 1

Protesty arabského jara v roce 2011

Zdroj: mapa vytvořená pomocí aplikace „[NewsMappers](#)“ na internetové stránce [Tripline](#)

DŮM EVROPSKÝCH DĚJIN

Revoluce v roce 1989 ve východním bloku

Zdroj: Wikipedie © Public domain

DŮM EVROPSKÝCH DĚJIN

Revoluce v roce 1848 v Evropě

Revoluce v roce 1848, označované za „jaro národů“, byly sérií politických otřesů posilovaných nacionalismem, liberalismem, sociálními změnami a hospodářskou krizí, které se rozšířily po celém evropském kontinentu.

Zdroj: *Revoluce a reakce v Evropě 1815–1849, Atlas of World History (Atlas světových dějin), Philips, Londýn, 1999, mapa č. 3, s. 173, © Atlas of World History, Philips, London, 1999*

Úryvky z článku „Dominové revoluce: 1848, 1989, 2011“

„(...) Paralely mezi roky 1848, 1989 a 2011 jsou obzvláště pozoruhodné kvůli mimořádně rychlému šíření revoluce z jedné země do druhé, obecně sdíleným cílům povstalců a demonstrantů a ohromující rychlosti, s níž zdánlivě pevný starý režim podlehl tlaku změn (nebo se zdálo, že tomu tak je). K nejzřetelnějším styčným bodům patří úloha, kterou hrály v šíření revolucí technologie: parní energie v roce 1848, telekomunikace v roce 1989 a internet a mobilní telefony v roce 2011. Existují i očividné rozdíly: pro pozorovatele arabského jara se stalo téměř samozřejmostí doufat, že rok 2011 dopadne jako rok 1989 a nikoliv jako rok 1848. Bližší zkoumání však přináší stále mnoho poučení o dynamice dominového efektu revoluce.

(...) ve všech revolucích s dominovým efektem má občanská společnost ústřední úlohu při podpoře opozice vůči starému řádu v rámci kultury kritiky, ať už je sociální základna příslušné občanské společnosti jakkoliv omezená (...)

Ke všem revolucím s dominovým efektem vedly rovněž dlouhodobé hospodářské příčiny: revoluce z roku 1848 byly do značné míry vyvolány neustálým růstem počtu obyvatelstva, které nebylo možné zcela zaměstnat ani při trvalém růstu produktivity až do pozdního devatenáctého století. Arabské jaro má samozřejmě původ v současné atmosféře globální finanční krize. (...)

Zadruhé, násilí sloužilo buď k odhalení slabín starého pořádku, nebo k demonstraci možností pro podněcování revolučních akcí. V letech 1848, 1989 a 2011 přinesly různé formy násilí první mučedníky revolucí. Ve Francii, jejíž revoluce zahájila v roce 1848 řadu dalších nepokojů v celé Evropě, přerostla napjatá situace v otevřené povstání následkem povraždění neozbrojených protestujících v Rue des Capucins. Zabíjení demonstrantů na schodech katedrály v Temešváru v roce 1989 jednoznačně svědčilo o hlubokém úpadku Ceaușescova režimu. (...) V Tunisku vyvolalo sebeupálení prodávače na trhu v roce 2011 povstání nejen v jeho vlastní zemi, ale v celém arabském světě. (...)

Zatřetí, jelikož dominové revoluce jsou nadnárodního charakteru, promítají se i do mezinárodních vztahů. Mocnostem, které mají v dotčeném regionu své zájmy, leží na srdci jeho stabilita a obávají se „nákazy“ revolucí. Zároveň, fungují revoluce s dominovým efektem i v rámci existujících států a nové režimy často zohledňují národní zájmy.“

Zdroj: Dr. Michael Rapport a dr. Kevin Adamson, [History Workshop Online](http://www.historyworkshoponline.com), 12. 01. 2012

Revoluce vyhání šlahouny, nástěnná malba, Zoo Project, Tunis, Tunisko, březen–duben 2011

Zdroj: Fotografie s laskavým svolením Elissy Jobsonové pro internetovou výstavu „Creative Dissent (Kreativní disent)“, kterou pořádala University of Michigan, Ann Arbor, a Arabsko-americké národní museum, Dearborn © Elissa Jobson - Bilal Berreni - Zoo Project